

Työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuun uudistaminen

Vesa Rantahalvari

18.6.2018

Nykytila työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuussa

- Perusidea
 - Entisten ja nykyisten työntekijöiden saamat työkyvyttömyyseläkkeet vaikuttavat työnantajan maksamaan TyEL-maksun työkyvyttömyyseläkeosaan
 - Tarkoituksena kannustaa työkyvyn ylläpitoon ja kohdentaa työkyvyttömyyden kustannukset aiheuttamisperiaatteen mukaisesti
- Omavastuuseen vaikuttaa
 - Työnantajan koko
 - Maksuluokka, joka määräytyy vertaamalla työnantajan laskennallista työkyvyttömyyseläkemenoa saman kokoisten ja saman ikärakanteen omaavien työnantajien keskimääräiseen työkyvyttömyyseläkemenoon
- ”Säädetty” työeläkevakuutusyhtiöiden laskuperusteissa, jotka sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyy

Omavastuu vaikuttaa etenkin suurten ja keskisuurten työnantajien työeläkemaksuun

Työkyvyttömyyseläkemaksun määrä erikokoisissa yrityksissä maksuluokan mukaan vuonna 2015.

Maksuluokka	Yrityksen palkkasumma (suluissa maksuluokkamaksun osuus)			
	1 milj. € (0 %)	10 milj. € (27 %)	20 milj. € (60 %)	40 milj. € (100 %)
11	8 000	177 200	592 000	1 760 000
10	8 000	155 600	496 000	1 440 000
9	8 000	134 000	400 000	1 120 000
8	8 000	117 800	328 000	880 000
7	8 000	107 000	280 000	720 000
6	8 000	96 200	232 000	560 000
5	8 000	87 560	193 600	432 000
4	8 000	80 000	160 000	320 000
3	8 000	72 440	126 400	208 000
2	8 000	65 960	97 600	112 000
1	8 000	60 560	73 600	32 000

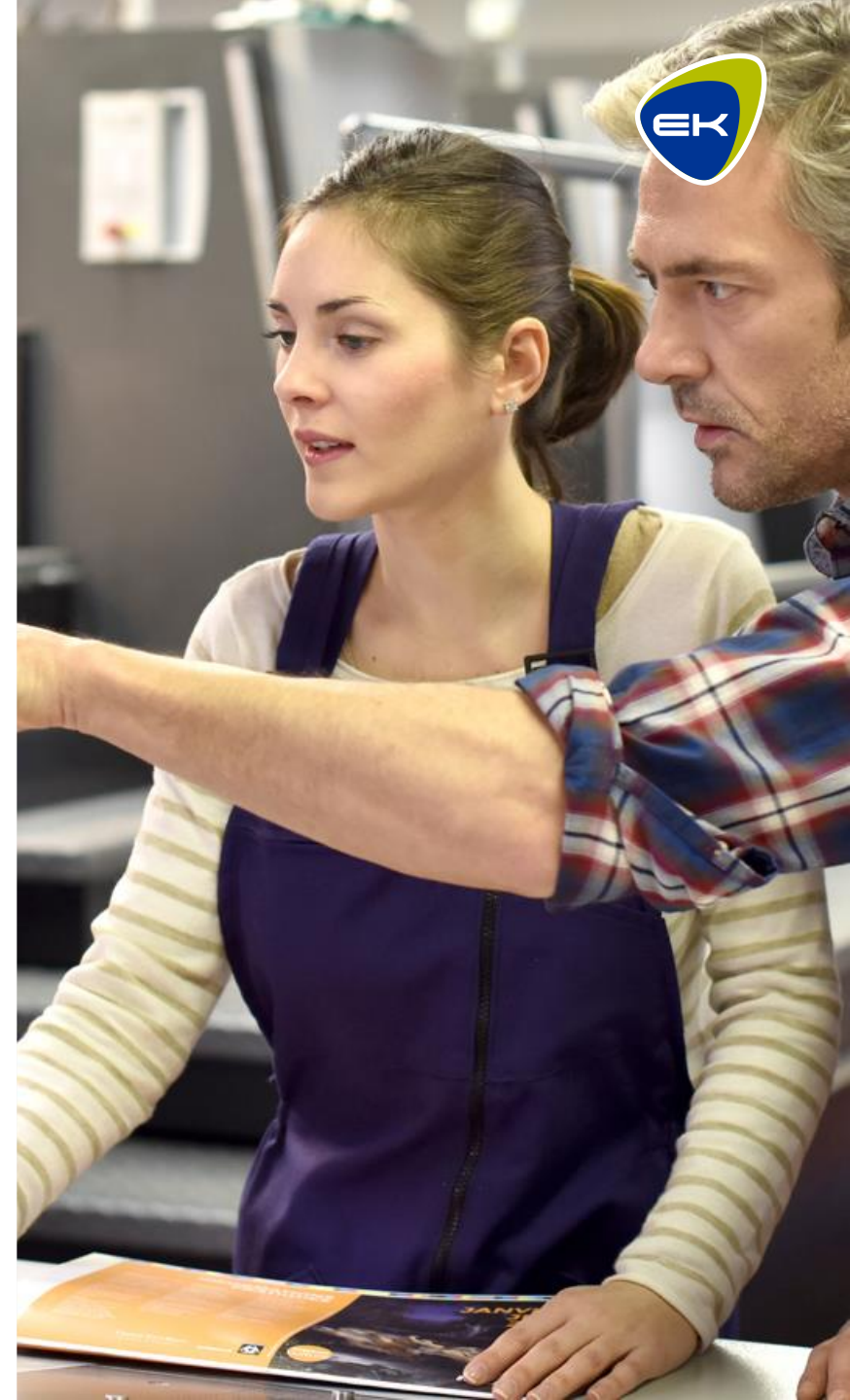

Arvio nykymallista

- Vahvuuksia
 - + Kannustaa suuria työnantajia työkyvyn tukemiseen
 - + Aiheuttamisperiaate korostuu
 - + Yksittäiset työkyvyttömyyseläkkeet eivät vaaranna pienen yrityksen taloutta
 - + Yritysten kasvulle ei kynnyksiä
- Heikkouksia
 - Nostaa työkykyongelmaisten ja varttuneiden työllistymiskynnystä
 - Alentaa työkykyongelmaisten ja varttuneiden irtisanomiskynnystä
 - Johtaa joissakin tilanteissa kohtuuttomuuksiin
 - Omavastuun koskee käytännössä alle puolta työnantajista työntekijöiden lukumäärällä mitattuna => vaikutus isossa kuvassa?
 - Monimutkainen ja siksi vaikeasti ymmärrettävä
 - Väitetään johtavan kilpailuvääristymiin (yritysrakennejärjestelyt)

Ehdotus työnantajan omavastuun uudistamiseksi

- Työkyvyttömyyseläkkeiden rahoituksen tulee edistää työkyvyttömyystapausten lukumäärän vähenemistä ja sitä kautta johtaa työkyvyttömyyseläkemenon pienenemiseen => omavastuu säilytetään
- Omavastuu on mahdollisimman neutraali suhteessa rekrytointeihin ja irtisanomisiin => työnantajien yhteiselle vastuulle siirretään (poolataan) kustannukset silloin, kun
 - työkyvyttömyyseläkettä edeltänyt työsuhde on kestänyt vain lyhyen aikaa
 - työkyvyttömyyseläkkeelle päätyneet on palkattu varttuneena
 - työntekijällä on jo työsuhteen alkaessa selvästi kohonnut riski tulla työkyvyttömäksi.
- Omavastuusta poistetaan kohtuuttomuudet => työnantajien yhteiselle vastuulle siirretään kustannukset myös silloin, kun
 - työkyvyttömyyseläke perustuu sellaiseen sairauteen, jonka syntymiseen tai pahenemiseen työnantajan ei voi kohtuudella vaikuttaa.

Kiitos!